

РЕШЕНИЕ

№ 21

гр. Бургас, 19.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – БУРГАС в публично заседание на двадесет и втори февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Павел Ал. Ханджиев

Членове: Илияна Т. Балтова
Янко Н. Новаков

при участието на секретаря Петя Ефт. Помакова
като разглежда докладваното от Илияна Т. Балтова Въззивно търговско дело № 20232001000253 по описа за 2023 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е реда на чл.258 и сл. ГПК.

С Решение № 274 от 28.08.2023 г., постановено по т.д. № 124/ 2021 г. по описа на Окръжен съд Бургас, е признато за установено по исковете с правно основание чл.694 ТЗ, предявени от „П.“ АД н., ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: гр. Б. ж.к. „Л., Спортен комплекс „Л., и „С.“ АД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: гр. Б., ж.к. „Л., Спортен комплекс „Л., представлявано от Д.Д.Ч. против П. АД, ЕИК ** със седалище и адрес на управление: гр. Л. община Л. ул. Т. хотел „Л.“, представлявано от Г.Т. и М.К.Д. - заедно, при участието на И. И. П., с адрес за връчване: гр. С., хотелски комплекс В.“, офис в качеството ѝ на синдик на „П.“ АД (н), че П. АД не притежава следните вземания, включени в одобрения с Определение № 260516/ 02.03.2021 г. по т.д. № 480/ 2018 г. по описа на Окръжен съд Бургас, Допълнителен списък № 1 на приетите от синдика вземания на кредиторите: 1 500 000 лв. главница по договор за заем от 17.07.2013 г.; 39 586,50 лв. законна лихва върху главницата за периода 5.07.2019 – 7.10.2019 г.; 417 083,34 лв. законната лихва за забава върху главницата за периода от 7.10.2016 –

4.07.2019 г.; законната лихва за забава върху главницата, считано от 8.10.2019 г. до окончателното изплащане.

Присъдени са разноски.

Против така постановеното съдебно решение е постъпила въззивна жалба от П. АД, с адрес за връчване: грС. - адв.А. К., в която се поддържа, че същото е неправилно и необосновано, постановено при допуснати съществени нарушения на съдопроизводствените правила и на материалния закон. Претендира се отмяната на решението и постановяване на ново такова, с което се признае за установено съществуването на процесните вземания.

Въззивникът твърди, че необосновано решаващият състав е приел за основателно възражението, че договорът за заем е симулативен и прикрива договор за спонсорство, при позоваване на депозираните по делото свидетелски показания и собствени спомени. Инвокира се нарушение на съдопроизводствените правила, поради допускането на гласни доказателства в разрез с ограниченията на чл.164, ал.1, т.3 ГПК и чл.165, ал.2 ГПК, при наличието на изрично възражение от страна на П. АД.

Акцентираща се на обстоятелството, че по делото не е представено нито едно писмено доказателство, което да послужи за начало на доказване и да даде индиция за съществуването на симулация, както и не е представено обратно писмо, което прави допускането на гласни доказателства относно действителните уговорки между страните по договора недопустими.

На следващо място се сочи, че свидетелските показания, събрани по делото, не установяват симулация. Заявява се, че те са тълкувани от съда превратно. Соци се, че от показанията на свидетеля З. Г. не става ясно нито какви уговорки са постигнати, нито между кои страни. Навеждат се оплаквания и по отношение недопустимостта на показанията на свидетеля М. С., като член на управителния орган на една от страните по делото, както и заинтересоваността му. Изтъква се, че и от неговите показания не се установява симулация на договора за заем.

Излагат се аргументи, че по делото е останало изцяло недоказано твърдението за сключен договор за спонсорство между П. АД и „П.“ АД, който да е прикрий. от договор за заем, обосноваващ недължимост на претендираните от въззивника вземания от длъжника.

В допълнение се сочи на пристрастност на съдията – докладчик в полза на една от страните по делото - „П.“ АД, доколкото е присъствал на срещи на

футболния отбор, за да го подкрепя.

Застъпва се позиция, че е налице валидно заемно правоотношение, произтичащо от сключения между страните договор за заем от 17.07.2013 г., който, според двете приети по делото пред първата инстанция съдебно-почеркови експертизи, е автентичен. Настоява се, че заявки за усвояване на заемните суми са изпращани от финансовия директор на „П.“ АД до П. АД по електронен път, в тях изрично е било посочено, че се отнасят до цитирания заем и съответно за кой месец е заявката. Подчертава се, че заемотателят е направил банкови преводи по сметката на заемотеля, посочена в заявката. Лансира се тезата, че приетата по делото експертиза установява осчетоводяване на всички преведени суми в счетоводството на П. АД, като липсват плащания, извършени от „П.“ АД за погасяване на поетите задължения.

Претендират се разноски.

В срока по чл.263 ГПК е постъпил отговор на въззивната жалба от „С.“ АД, ЕИК ***, представлявано от Д.Ч. с адрес за връчване: грБ. - адв. М. Г., в който се навеждат аргументи за нейната неоснователност и се моли за оставянето и без уважение, като се потвърди решението на първоинстанционния съд, като правилно и обосновано.

Изразява се позиция, че не е налице недопустимост на свидетелските показания, не са налице по отношение на тях ограниченията на чл.164, ал.1, т.3 и чл.165, ал.2 ГПК, тъй като свидетелите Г. и С. са разпитани по искане на „С.“ АД – трето лице по смисъла на чл.165, ал.2, изр.2 ГПК. Твърди се, че показанията на свидетелите са последователни, логични и непротиворечиви, като и двамата са присъствали на водените преговори и преддоговорните отношения между страните.

Заявява се, че е налице реално изпълнение от страна на П.Ф.“ АД (н) на задълженията му по прикрития договор за спонсорство. Липсата на предоставено обезпечение на немалката по размер заемна сума се третира в отговора като свидетелство за реалните уговорки между страните.

В отговора се поддържа, че процесният Договор за заем от 17.07.2013г. следва да бъде изключен от доказателствата по делото, като неавтентичен. Подчертава се, че не са били ангажирани доказателства относно наличието на постигнато съгласие за връщане на заемната сума. Сочи се, че за доказване на претендираното от въззивника вземане не е достатъчно да се установи

наличието на извършени плащания от П. АД, а че те са извършвани на основание твърдяното заемно правоотношение.

В законоустановения срок е постъпил и отговор от **И. П.** – временен синдик на „П.“ АД н., с адрес за връчване: гр. С., Хотелски комплекс В.“, офис 306, в който въззивната жалба се оспорва като неоснователна и недоказана. Претендира се потвърждаване на първоинстанционното решение.

Синдикът намира изводите на съда относно симулативността на процесния договор за правилни и законосъобразни, и поддържа, че ограниченията на чл.164, ал.1, т.3 ГПК и чл.165, ал.2 ГПК не са налице по отношение показанията на разпитаните свидетели.

Оспорва извършените банкови преводи от страна на П. АД, като такива по процесния договор за заем, а самият договор счита, че е следвало да бъде изключен от доказателствата по делото като неавтентичен.

Претендират се разноси.

Въззивната жалба е подадена в преклузивния срок, от легитимирана да обжалва страна, срещу акт, подлежащ на обжалване и отговаря на изискванията на правната норма за редовност. Следователно, същата е допустима за разглеждане по същество.

При извършената служебна проверка, съгласно правомощията по чл.269 ГПК, Апелативен съд Бургас констатира, че постановеното първоинстанционно решение е валидно и допустимо.

Като взе предвид изложените в жалбата съображения, доводите на страните, прецени събраните по делото доказателства и съобрази закона, съдът приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Настоящият отрицателен установителен иск е предявен в законния срок по чл.694, ал.6 ТЗ.

С Решение № 79 от 4.07.2019 г. по д.н. № 480/ 2018 г. по описа на Окръжен съд Бургас, вписано в ТР на 5.07.2019 г., е открито производство по несъстоятелност по отношение на „П.“ АД.

Настоящият въззивник е предявил вземанията си пред синдика, те са били приети и включени в Допълнителен списък № 1 на приетите вземания, обявен в ТР на 20.11.2019 г. Длъжникът е подал своевременно възражение против списъка. Съищецът „С.“ АД също е оспорил в срок включването в списъка на приетите вземания на претендираните от въззивника такива, но, с Определение № 260516 от 2.03.2021 г. на съда по несъстоятелността,

възраженията против приемането на процесните вземания на П. АД са сметени за неоснователни.

Искът е предявен на 16.03.2021 г.

Пред настоящата инстанция е пренесен спорът за съществуването на вземания по писмен договор за заем, представен по делото, сключен на 17.07.2013 г. между П. АД, като заемотател и „П.“ АД, като заемател: 1 500 000 лв. главница по договора; 39 586,50 лв. законна лихва върху главницата за периода 5.07.2019 – 7.10.2019 г.; 417 083,34 лв. законната лихва за забава върху главницата за периода от 7.10.2016 – 4.07.2019 г.; законната лихва за забава върху главницата, считано от 8.10.2019 г. до окончателното изплащане, предявени от дружеството – въззивник за удовлетворяване в производството по несъстоятелност.

С предявяване на отрицателния установителен иск по чл.694, ал.1 или ал.3 ТЗ се предоставя правна възможност на длъжника или кредитор в несъстоятелността, оспорил съществуването на прието вземане, да поиска разрешаване със сила на пресъдено нещо на въпроса относно съществуването или поредността на удовлетворяване на предявено от кредитор вземане, тогава, когато вземането е включено в списъка на приетите вземания с определението по чл.692, ал.4 ТЗ.

Длъжникът и съищецът – кредитор в несъстоятелността, са оспорили съществуването на горепосочените вземания, като основният им и поддържан във въззивното производство аргумент се корени в твърдението, че наличният като доказателство договор за заем е привиден и прикрива съглашение по договор за спонсорство.

Настоящият състав препраща към фактическата обстановка, изложена от първоинстанционния съд, като нови установявания на факти пред въззивната инстанция не е провеждано.

В обобщение и в аспект на повдигнатите в жалбата оплаквания следва да се посочи, че е представен договор за заем, сключен на 17.07.2013 г. между въззивника и длъжника, предвиждащ предоставяне от заемотателя на заемополучателя на сума в размер на 1 500 000 лв., при задължение на последния да я върне, в срок до 17.07.2015 г. Постигнато е съгласие, че заемната сума ще се получава на 12 равни месечни вноски, за периода: месец юли 2013 г. - месец юни 2014 г., както и че заемната сума ще бъде превеждана по банкова сметка на заемополучателя. Уговорена е дължима

възнаградителна лихва. Постигната е договореност заемополучателят да има право да погасява предсрочно изцяло или частично задълженията си по главницата, преди срока за уговорен като краен падеж по договора, както и да ползва отново заемни средства, до пълния размер на заема по съглашението. Посочено е, че при поискване от страна на заемополучателя всяка от заемните вноски може да бъде усвоена по-рано от съответния месец, но не по-рано от 7 дни от поискването и.

Не е спорно между страните по делото, а и се установява от представените доказателства, че за периода 17.07.2013 г. – 29.04.2014 г. са подадени до дружеството - въззивник дванадесет заявки за изплащане на суми, с посочено основание договора за заем, в различни размери, като във всяка от заявките е посочена банковата сметка, по която да бъде извършен преводът. Вещото лице по изпълнената по делото пред първата инстанция съдебно - счетоводна експертиза е установило постъпването на заявените суми по банковата сметка на длъжника.

Правното твърдение на въззиваемите в настоящия процес се изразява в правоизключващото възражение, че представеният договор за заем е нищожен, като привиден, прикриващ договор за спонсорство, изразяващ се, според поддържащите тезата за симулация, в предоставяне на парична сума, без уговорка за връщане, срещу насрещно задължение на получателя да популяризира дружеството, предоставило сумата.

Естеството на привидното съглашение предполага договаряне – постигнато съгласие между двете страни по правоотношението, без намерение за обвързване, при действително намерение страните да не се обвържат въобще – при абсолютната симулация, или да се обвържат по друго – дисимулирано съглашение – при относителната симулация. Правната норма на чл.26, ал.2, предл.5 ЗЗД прогласява симулативните сделки за нищожни. Във вътрешните си отношения страните се считат обвързани от прикритото съглашение, ако то отговаря на изискванията за валидност.

Принципната забрана за установяване на симулацията чрез свидетелски показания не са отнася за третите лица, неучастващи в процесното договаряне – чл.165, ал.2, предл.2 ГПК. В настоящия случай съищецът „С.“ АД – кредитор в несъстоятелността, е трето за съглашението лице, което може да се ползва от показанията на свидетел и без по делото да е налично начало на писмено доказателство – писмено изявление или такова

пред държавен орган на страната, която оспорва привидността, правещи вероятно твърденията, че симулация е била постигната. Отправените в жалбата в този смисъл оплаквания за допускане на нарушение на съдопроизводствените правила, поради допускането на свидетел, следва да се сметат за лишени от състоятелност. Неприложима е към настоящата хипотеза разпоредбата на чл.164, ал.1, т.3 ГПК, както се претендира във въззивната жалба, тъй като разкриването на симулацията е различно процесуално действие от установяване със свидетелски показания на съглашение, на стойност по голяма от 5000 лв.

При първоинстанционното разглеждане на делото са били депозираны свидетелски показания от З. Г. - юрисконсулт на община Бургас, и М. С. - председател на Надзорния съвет на П. АД и член на Съвета на директорите на „П.“ АД към момента на процесното съглашение.

От показанията на свидетелката Г. става ясно, че същата е присъствала през лятото на 2013 г. на среща, на която е бил подписан процесният договор, следствие на предварителни договорености между страните за осигуряване спонсорство от П. АД на „П.“ АД, при заобикаляне разпоредбите на Устава на БФС, забраняващи спонсориране на клубове, участващи в национално първенство, от едно и също лице. Свидетелката споделя, че е било взето решение предоставянето на средствата да бъде оформено като договор за заем, а не като спонсорство, за да се избегнат глобите за нарушение на горепосочените разпоредби, като уговорките са били, че паричните средства няма да бъдат връщани и няма да се дължат лихви по тях, а, след като не бъдат търсени в определен срок и минат пет години, вземането ще бъде погасено по давност. Свидетелката заявява, че е присъствала на тази и други подобни срещи по молба на кмета на Община Бургас – общината, акционер в дружеството длъжник. Свидетелката сочи, че е било налице рекламиране на П. АД от страна на спортния клуб. Посочва още, че размерът на средствата по договора е бил 1 500 000 лв.

Основателно е възражението в жалбата относно допуснато процесуално нарушение на първостепенния съд поради изслушването като свидетел на М. С.. Апелативният състав съобрази, че към датата на депозиране на показанията на 29.06.2023 г. С. е бил член на Съвета на директорите на „П.“ АД, състоящ се от трима членове, без разпределени функции и с обща, съгласно чл.235, ал.1 ТЗ, представителна власт по

отношение на дружеството, и като такъв е законен представител на дружеството (при заличена на 11.04.2023 г. прокура). Настоящият състав счита, че участието в управителния орган на страна по делото дисквалифицира М. С. като свидетел и приема, че при тази хипотеза показанията му следва да се преценяват като обяснения на страната, предвид нормата на чл.177, ал.1 т.2 ГПК. Обясненията, дадени от страната имат доказателствено значение единствено при признание на неизгодни за страната факти и обстоятелства. В конкретния случай като такова обстоятелство следва да се прецени участието в нищожно съглашение, което С. е потвърдил, но относно естеството на уговорките, в частност твърденията, че страните са се споразумели предоставените средства да не се връщат, поради благоприятността на тези факти за „П.“ АД, показанията на С. не могат да се сметат за годин източник на доказателствени факти.

Позоваването от съдията от първа инстанция на собствени наблюдения относно афиширане на външни признаци за различни форми на популяризиране дейността на П. АД от футболния клуб не следва да се третира като пристрастност към една от страните в производството, както се настоява в жалбата, доколкото в съобразителната част на атакуваното решение е извършен анализ на всички ангажирани по делото доказателства, без да може изложените собствени наблюдения да се сметат за въздигнати като критично важни за крайния извод на съда.

В производството е установено също така, че липсва предоставяне на заемната сума еднократно на разпореждане на заемателя, а се констатира отправянето на ежемесечни заявки, с посочване на сметка, по която средствата да се превеждат, като формулировката на исканията, откъд привидното съдържание – „на основание договор за заем“, сочи на предоставяне на суми, съобразени с конкретните месечни нужди на длъжника – „сумата ще ни бъде необходима за (конкретна дата)“, което не е типичното за заемен договор съдържание.

На следващо място, за период от повече от четири години след договорения падеж на твърдения заем заемотателят – въззивник не е търсил изпълнение на задължението на заемателя за връщане на предоставената сума, което настоящият апелативен състав счита за солиден аргумент в полза на твърденията за формирана воля предоставената сума да не се връща.

Видно от оповестените на 25.08.2014г. в Търговския регистър Бележки

към индивидуалния финансов отчет на П. АД, „П.“ АД е отразено като дружество под общ контрол, но при оповестяване на сделките с дружества под общ контрол към 31.12.2013г. е посочена нулева величина (разпечатка от обявления в ТР документ налична на л.665-667 от делото пред първата инстанция). Горното може да се счете за признание за отсъстващо заемно правоотношение. Изрично посочено е в заключението на вещото лице по приетата пред първата инстанция съдебно - счетоводна експертиза, че осчетоводяване на вземанията по договора за заем в счетоводните регистри на въззивника се констатира към датата на предявяване на тези вземания в несъстоятелността, но липсва заключение дали вземанията са били отразени към годината на възникването си, а и такива данни биха били опровергвани от вписания в Търговския регистър отчет, визиран по-горе.

Съдът приема показанията на разпитания свидетел за достоверни и убедителни и в контекста на разпоредбата от Устава на БФС, регламентираща забрана едно физическо или юридическо лице да контролира пряко или чрез свързани лица два или повече футболни клуба, участващи в едно първенство. Обсъждането на данните от тези показания, в съвкупност с останалите, установени по делото факти, изтъкнати по-горе, обосновават извода, че действително постигнатото между „П.“ АД и П. АД съгласие не покрива фактическия състав на договор за заем, тъй като не се доказва съществуването на уговорка, че сумата се предоставя в собственост на заемателя, който дължи нейното връщане. Следва да се приеме, че съгласението, на което въззивникът се позовава, е обременено с порок във волята и същото не е породило валидна облигационна обвързаност по договор за заем. Ето защо, въззивникът не се легитимира като кредитор по договор за заем в размер на 1 500 000 лв. и това главно вземане, както и акцесорните към него вземания за лихви, следва да се приемат за несъществуващи и се изключат от списъка на приетите в несъстоятелността вземания.

Изводът в горния смисъл на съда от първа инстанция следва да се подкрепи. Постановеният съдебен акт подлежи на потвърждаване, поради неоснователност на въззивната жалба.

При този изход от делото право на разноски има въззиваемата страна. Въпреки че е поискало присъждането на разноски, дружеството – въззиваем „С.“ АД не е ангажирало доказателства за сторени разноски пред въззивната инстанция, поради което и такива не следва да бъдат присъждани.

Държавната такса в производството по чл.694 ТЗ не се внася предварително и при възлагането ѝ се държи сметка за изхода от спора. Поради отхвърляне на жалбата, дължимата в производството пред настоящата инстанция държавна такса, определена според цената на иска и правилото на чл.694, ал.7 ТЗ, възлизаща на 9783,35 лв., следва да се възложи на дружеството – въззивник.

Мотивиран от изложеното, Апелативен съд Бургас

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 274 от 28.08.2023 г., постановено по т.д. 124/ 2021 г. на Окръжен съд Бургас.

ОСЪЖДА П. АД, ЕИК ** със седалище и адрес на управление: гр.Л. община Л. ул.Т. хотел „Л.“, представлявано от Г.Т. и М.К.Д. - заедно, да заплати държавна такса за въззивното производство, в размер на 9783,35 лв., по сметката на Апелативен съд Бургас.

Решението подлежи на касационно обжалване пред ВКС в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____